

Új Kelet

4 Lej
8 Lej
40 Lej
3 Lej
6 Lej

kiadott apróhirdetésért drágább. Díj előre közzététel után, a hirdetés megkezdésétől számított továbbitunk.

perzsaszőnyegek és mások eladó. Cim a

köser vegetárius étel Regele Ferdinand 23 szám alá. Bejárati díj 200. Olcsó árak!

es ellátásra elfogadható iskolás urileányt fűrészhajlással. Berger Cantemir (Beöthy)

5 éves művelt, vallásom részére keresek tétlen intelligens házasidősebb leányt, ki és kereskedelmét. Fényképpel ellátott, alu" jellegére a kiadókréció biztosítva.

gyermekét az iskolaóra elvállalná Szé.

viszonteladásra minlandóan szállít. Ma

óra bérbeadó. Meg-12-ig óv. Jámborné.

jutányosan előkészít. Perfekt román, né-ellátás ellenében is.

f. méter furnirozott növények. Calea Vic-

hen perfekt deutsch. Nachmittagsstunden die Ellementarschul

teljében levő, kitűnő gépiró, magyar le-és kemény ágában is teljes jár-és a három nyelvet elhelyezkedést keres. R. Ferdinand 30. endők.

teljes ellátásra 2 is-iraleányt. Feuerstein ram Iancu 18.

ljes ellátásba elvált-dőszobahasználattal. ott 4-6 személy ré- házikost kapható. Bástya ucca) 8. I.

dönő könyv

kitűnő re-400 oldalas, su vászon-könyv

00 LEI

t ó a z

nyosztályában

NYELV LELKE KELETTÉ

XIV. ÉVF. * 182. SZÁM
Cluj—Kolozsvar, 1931.
augusztus 14 Péntek
5691 ÉV Elul 1

Taxa postala p. atite in numerar No. 224.716-929

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 18. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 328 lej
Egy hónapra 116 lej

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy hóra 1 dollár (vagy eunek megfelelő pénznem)

Hirdetések tarifa szerint vétetnek fel

Az Új Kelet és társasági D' R. R. R. setter Robert Budapest
Diszter 2 II e 8

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Hattyudal

Az rebesgetik, hogy Valeni de Munteban néhány nap múlva kongresszusra ülnek össze a Jorga-párt tagjai.

Az rebesgetik, hogy ezen a kongresszuson a jorgisták el fogják sirni panaszukat Argetoianu ellen, aki elnyomja őket.

Az rebesgetik, hogy Munteanu Rînic alminiszter hosszabb körútra indult, hogy erőteljesen megszerveze a Jorga-párt vidéki tagozatát.

Mindent csak rebesgetik. Pozitive nem állítja senki, hogy is állíthatná, hiszen ma nem pártkormány áll az ország élén, sőt ellenkezőleg, olyan kormány, amely a pártok ellen alakult. Jorga-Messias éppen azért küldetett, hogy megváltsa az országot a politikai pártok átkától. Jorga-párt tehát nincs, nem is lehet.

Mi lesz akkor mégis Valeni de Munteban?

Talán koncert lesz. A nemlétező Jorga-párt fogja énekelni hattyu-dalát.

A kínai borzalom

Kínában harmincezer négyzetkilométernyi területet öntött el az árvíz. Akkorra területet tehát, mint a mai Magyarország egyharmad része, mint az egész Duna-Tisza köze. A fantázia kifárad az elképzelésben, hacsak hozzávetőleg is fel akarja mérni a pusztulásnak és borzalomnak azt a mértékét, amely a mennyei birodalomra a pokol irgalmatlanságával rászakadt.

Négy millió ház pusztult el eddig és 40 millió kuli néz szembe az éhhalállal. Vegyük hozzá ehhez a borzalomhoz azt, hogy Kínában tíz év óta a legkülönbözőbb irányzatú polgárháborúk dúlnak, hogy a tavalyi éhínség következtében több százezer pusztult el és az egymással szemben álló fegyveres alakulatok tízezerrel gyilkolták le egymást.

Ha tárgyilagosa akarunk lenni, meg kell állapítanunk, hogy a fentiekhez képest Európa minden borzalma viszonylagosan elenyésző. A világháborúban, mely négy évig tartott, 12 millió ember pusztult el és az európa-amerikai munkanélküliek száma körülbelül harmincmillióra rug. Kínában egyetlen elemi katasztrófa negyvenmillió embert dobott az éhhalál karjaiba, nem számítva azokat, akik már eddig is éhhalállal pusztultak el.

Szomorú vigasz ez a számunkra. Szomorú vigasz és egyáltalán nem megnyugtató. Azt a sötét gondolatot váltja ki önkénytelenül is belőlünk, hogy az ember, aki a Teremtés koronájának mondja magát, még mindig tragikus tehetetlenséggel áll a Teremtés és a Természet vak erőivel, az elemek pokoli rosszindulatával szemben.

Dimitrescu csendőrgenerális felhívása

Ha éppoly komoly intenció és emberieség inspirálta Dimitrescu csendőrgenerális felhívását, mint amilyen kihangzik belőle — úgy ezt a felhívást korszakalkotó jelentőségűnek nevezhetjük a békekötés utáni Románia történetében. Dimitrescu generális az ország lakosságához intézi felhívását és a felhívásban éles szavakkal bélyegzi meg azokat a barbár lelki csendőrgényeket, akik bántalmazták a lakosságot és gyakran minden alapos ok nélkül le is tartóztatják.

„El akarom érni — írja a tábornok —, hogy e barbár és embertelen szokás eltűnjön, miért is ezennel kérem az ország egész lakosságát, valamint a hivatalok vezetőit, a községi alkalmazottakat, a lapok tudósítóit, szóval mindenkit, akinek akár hallomásból, akár közvetlen látásból tudomására jut, hogy valamely csendőr ilyen cselekményt követ el, értesítsen engemet személyesen vagy írásbelileg.

A kormány nagystilű akciója a pénzpiac szanálására

300 millió lejes garancia-alappal megalakult a román bankok szindikátusa

A Berkovitz-bank részvényesei elfogadták a felajánlott kényszeregyezséget. Az állam különböző könnyítésekkel siet a bankok segítségére

Bucuresti-Bukarest, augusztus 13. (Az Új Kelet tudósítójától). A Berkovitz-bank kényszeregyezése újabb figyelemre méltó volt a kormány számára, hogy sürgős intézkedésekre van szükség pénzügyi életünk normalizálásához. Ma noiescu, a Banca Naționala kormányzója tegnap Szinajában audienciára jelentkezett a királynál, akinek jelentést tett a pénzpiac legutóbbi eseményeiről. Ugyancsak Szinajába utaztak tegnap a Banca Naționala igazgatóságának tagjai, valamint több nagybank képviselői és Roger Auboin francia ellenőrző szakértő, akik Argetoianu pénzügyminiszter lakásán nagyfontosságú megbeszélést tartottak. A megbeszélés után a pénzügyi szakemberek visszautaztak Bukarestbe, ahol folytatták a tanácskozást, majd éjjel fél 2 óraker tájékoztató kommunikékat adtak át a sajtónak.

A kommuniké szerint a Banca Naționala a mai bankárszervezet megjavítását tartván szükségesnek,

a legszélesebbkörű garanciális alapon az állam támogatásával, megalakítja a nagyobb romániai bankok szindikátusát.

A szindikátus egy garanciális alapot létesít, amely minden pénzügyi intézkedésére fog állani.

Az állam támogatását nyújtja ahhoz, hogy a rövidlejáratú hitelek hosszulejratuakká átalakíttassanak.

A szindikátusban résztvevő bankok bizottságot választanak a szindikátus ügyeinek vezetésére, míg annak elnökét

A betétesek biznak a Berkovitz-bank vezetőiben

Az eddigi tervek szerint az állam azáltal is hozzá fog járulni a bankok helyzetének megkönnyítéséhez, hogy bizonyos iparvállalati részvényeket hajlandó lesz magához váltani.

Főleg olyan iparvállalatok részvényeiről van szó, amelyek jelenleg is nagyobb szállítói az államnak.

A Berkovics bank betétesei tegnap este értekezletet tartottak, amelynek végén egyhangulag határozati javaslatot fogadtak el. A határozat szerint a bank be-

tevései ismerte a körülményeket, amelyek az intézet insolvenciáját okozták, elfogadják a kényszeregyezséget, annál is inkább, mert ma is teljes bizalommal viseltetnek a bank vezetősége iránt,

ugy, hogy nem kényszeregyezségnek, hanem baráti egyezségnek tekintik a megállapodást. A betétesek bizottságot választottak, amely a bank vezetőségének segítségére lesz a kényszeregyezés lebonyolításánál.

Pénzügyi körökből szerzett információk szerint a bankszindikátusnak teljesen önálló igazgatósága lesz és a Banca Naționala csak ellenőrzést fog gyakorolni fölötte. A szindikátus elnöki tiszttségét valószínűleg Constantin Angheliescu, volt alminiszternek és bankkormányzóknak fogják felajánlani.

Ebből az összegből 150 milliót a nagybankok jegyeztek, 150-et pedig a Banca Naționala az állam garanciájával. A pénzt a Banca Naționalához fizetik be és onnan fogják esetről-esetre folyósítani azoknak az intézeteknek a számára, amelyek arra rászorulnak. Szükség esetén a garancia-alapot fel fogják emelni. A tanácskozás foglalkozott a Berkovitz-bankház insolvenciájával is, tudomásul véve a betétesekkel létrejött egyezséget. Az értekezlet délután 2 óráig tartott és a sajtó részére nem adtak ki kommunikékat.

Az utóbbi hetek véres sztrájkjai, az utóbbi napok egyre elszántabb kommunista felkelései azonban arra vallanak, hogy a fiatal köztársaság csak a legnagyobb erőfeszítések árán tudja fenntartani uralmát. A hosszú, középkori elnyomatás alól felszabadult, iskolázatlan, forróvérű spanyol tömegek — úgy látszik, — nagyrészen Moszkva irányítása alá kerültek, mely a maga lapidáris, könnyen érthető jelszavaival olyan paradicsom képét varázsolja szemük elé, mely bár a valóságban nem létezik, de alkalmas arra, hogy a tömegek forradalmi lendületét elszántá tegye.

A spanyol köztársaság jelenlegi történelmi fejlődésében veszedelmes analógiát mutat a bolsevista forradalom kitörése előtti, forradalmi Oroszországgal. Ez az

VILÁG TÜKRE

A vajudo Spanyolország

Andaluzia forró ege alatt, a zenei hangzású Granada széles síkjain, Sevilla mórstilű uccáin és Madrid munkásnegyedeiben szünni nem akaró, véres felkelések nyugtalanítják a fiatal spanyol köztársaság életét. Az évszázados elnyomás alól hirtelen felszabadult, elmaradott spanyol nép forradalmi lendülete forradalmi részegségbe csapott át s mintha végzetes történelmi erők üznék előre: ismeretlen szakadékok felé rohan.

Spanyolország — termelési, társadalmi és kulturális viszonyai tekintetében — a cári Oroszország után Európa legelmaradottabb országa volt. A kötött, holtkézi papi birtokok, a középkori érintetlenségben megmaradt feudalizmus az ország megművelhető földterületének csaknem felét tartotta kezében. Az ország ipara, annak ellenére, hogy különösen ércekben rendkívül gazdag, mindmáig nem tudott számottevő tényezővé erősödni.

A kezdetleges társadalmi és gazdasági viszonyok természetszerűleg hozták magukkal a kulturális elmaradottságot is. Spanyolország lakosságának több, mint hetven százaléka még ma is analfabéta. A lakosság politikai öntudata és érettsége a klerikális uralom, az abszolutisztikus jellegű monarchia és a különböző diktatúrák nyomása alatt nem fejlődhetett ki az európai követelményeknek megfelelően. A spanyol nép sohasem ismerte az igazi demokrácia áldásait, mert sohasem élt demokráciában s mert kezdetleges termelési viszonyai következtében nem alakult ki határai között olyan polgárság, melynek a demokrácia biztosította volna a zavartalan uralmat.

Az apríli spanyol forradalom, mely elűzte a királyt és kikiáltotta a demokratikus spanyol köztársaságot, első feladatának azoknak a polgári szabadságjogoknak törvénybeiktatását tekintette, melyek a nyugateurópai országokban már közel száz év óta érvényben voltak s amelyek itt széles keretű szolgálták a gazdasági és szociális fejlődésnek. Pár hónapig úgy látszott, hogy a spanyol demokrácia és köztársaság zavartalanul teljesítheti történelmi feladatát — a középkori feudalizmus csökkenéseinek eltakarításával, a klerikális uralom megdöntésével és egy olyan radikális földreform életrehívásával, mely a széles földműves-proletár-rétegek boldogulását, embri nivóra való emelését biztosíthatta volna.

Az utóbbi hetek véres sztrájkjai, az utóbbi napok egyre elszántabb kommunista felkelései azonban arra vallanak, hogy a fiatal köztársaság csak a legnagyobb erőfeszítések árán tudja fenntartani uralmát. A hosszú, középkori elnyomatás alól felszabadult, iskolázatlan, forróvérű spanyol tömegek — úgy látszik, — nagyrészen Moszkva irányítása alá kerültek, mely a maga lapidáris, könnyen érthető jelszavaival olyan paradicsom képét varázsolja szemük elé, mely bár a valóságban nem létezik, de alkalmas arra, hogy a tömegek forradalmi lendületét elszántá tegye.

A spanyol köztársaság jelenlegi történelmi fejlődésében veszedelmes analógiát mutat a bolsevista forradalom kitörése előtti, forradalmi Oroszországgal. Ez az

Amerikában kizártnak tartják, hogy még egyszer visszatérhessen a jóváté-
teli törlesztés régi rendszere

Pártközi konferenciát hívnak össze az angol pénzügyi válság megoldására

Máris háttérbe szorult a koncentrációs kormány terve. Fe-
szült érdeklődés kíséri a takarékosági bizottság munkáját

Ma döntenek a hárommilliárd márka értékű rövidlejáratu német kölcsön meghosszabbításáról

London, augusztus 14. Washingtonból jelentik, hogy az amerikai közvélemény behatárolt érdeklődik továbbra is a háborús adósságok és a jóvátétel újból való rendezése iránt. Az a hír terjedt el, hogy Stimson visszatérése után Hoover Stimson bevonásával tanácskoznia akar ebben a kérdésben a kongresszus több vezető tagjával. Pénzügyi szakemberek szerint teljesen ki van zárva, hogy az egy éves moratórium után visszatérhessenek a törlesztések régi rendszerére és így előbb, vagy utóbb be kell következnie a háború-
ból származó kötelezettségek csökkentésének.

A City az angol pénzügyek rendezését követeli

London, augusztus 14. Az angol kormány takarékosági ötös bizottsága délután 4 órától 7-ig tanácskozott. Határozatokat nem hoztak, az ülésezést tovább folytatják. Lehetséges, hogy a jövő hét folyamán be fogják vonni a tárgyalásokba az ellenzéki pártok delegátusait is. A kormányban az a szándéka, hogy feltétel nélkül biztosítsa a jövő évi költségvetés egyensúlyát. A tárgyalásokkal kapcsolatban az angol közvélemény feszült érdeklődéssel tekint a takarékosági bizottság munkájának eredményei elé. A City nyomtatékosan követeli az állami pénzügyek rendezését.

Lehetségesnek tartják, hogy már a legközelebbi napokban pártközi konferenciát hívnak össze, amely a válság megoldásának módozatairól fog tanácskoznia.

politikai körökben azt állítják, hogy a repulciós kormány alakításának terve most már ismét háttérbe szorult. A helyzet tisztázása és a kibontakozás a jövő hét közepe előtt nem várható.

Valószínűnek tartják, hogy a kormány rövidesen kétféle millió font sterling értékű kötvényt konvertáltat. Ezzel egyidejűleg az angol gazdasági körökben elterjedt hírek szerint a nagybankok és az amerikai Farm Board között alkudozás folyik nagyobb mennyiségű Farm Board-buza hosszulej-
áratu kölcsönre történő előadásáról.

Briand betegsége késlelteti Laval berlini látogatását

Párizs, augusztus 14. A reggeli lapok szerint a német kormány meghívását a francia kormányférfiak berlini látogatá-
sára még nem adták át Párizsban.

A Matin hangoztatja, hogy Briand még nem teljesen egészséges s a látogatásnak augusztusról már csak azért is el kell maradnia. A lap információi szerint Laval és Briand Flandin pénzügyminiszter nél-
kül fognak Berlinbe utazni.

A Petit Parisien szerint a francia kormányférfiak berlini látogatása

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

CLUJ, C.M. REG. FERD 7 SZ.

Fiókiintézetek: Dej-Dés, Belean-Betlen, Cehul-Silvaniei-Szilágycseh Jibou-Zsibó, Zălău-Zilah. Affiliált intézetek: A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T., Aind-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fiókiintézet

Saját tőkái 60 millió lej

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl

Engedélyezett devizahely!

szeptember vége előtt nem következ-
hetik be.

Genfben a két kormány külügyminisztereinek alkalma fog nyílni a látogatás kellő előkészítésére.

Ujabb bankráta-csökkentésre készül a német birodalmi bank

Bázel, augusztus 14. A német birodalmi

bank és a németországi bankok delegátusai megérkeztek Bázelbe, ahol pénteken ül össze a hitelező pénztézetek delegáltjainak bizottsága, hogy döntsenek mintegy hárommillió márka Németországban elhelyezett rövidlejáratu kölcsön további három hónapra történő meghosszabbítása tárgyában.

A hitelező bankok delegátusai nagyrészt már megérkeztek s a németek megkezdtek az előkészítő tanácskozásokat.

Robu képviselő ur „ankétot” rendez Bukovinában

A cuzista képviselő a kormánytól nyert megbízatását antiszemita agitációra használja fel

Bucuresti-Bukarest, augusztus 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet megírta annak idején, hogy a kormány Nichifor Robu cuzista képviselőt bízta meg azzal, hogy Bukovinában ankétot tartson és annak eredményéről küldje be jelentését a kormánynak.

Nichifor Robu még mindig nem fejezte be „ankétját”, amely értesüléseink szerint antiszemita propaganda turnévá alakult át.

A nemzeti ruhás balti tanító-agitátor a kormány megbízólevelével kezében járta végig a bukovinai falvakat s mint „hivatalos közeg” gondoskodott róla, hogy fogadtatásán mindenki ott legyen. Látogatásai természetesen mindenütt antiszemita népgyűlésekkel végződött.

Heteken keresztül tartotta terror alatt Robu az eszékenykedett bukovinai falusi zsidókat,

akiknek nem volt hová fordulniok panaszaikkal, mert a hatóságok éppen úgy üldözték őket, akár az antiszemita agitátor által felheccelt lakosság. Robu egyetlen

falut sem került el. Mindenhol ujjászervezte az esetleg közben züllésnek indult cuzista szervezetet. Uj kampókeresztes zászlókat szentelt fel és ismételten megeskette összetoborozott híveit.

Az antiszemita agitátort legtöbbször állami és községi tisztviselők kísérték el propaganda útján és ezzel útjának hivatalos jellegét adott.

Gyűléseken tartott beszédeiben azt hangoztatta, hogy Cuza és Jorga professzorok kibékültek egymással s most már együtt fognak harcolni a zsidó „uzsorások” ellen.

A ravasz balti tanító nem hanyagolta el a községi tanácsok ügyét sem s mint a kormány hivatalos kiküldöttje gondoskodott arról, hogy párhívei kellő számmal legyenek képviselve az interimáris bizottságokban. Természetesen minden lehető megtett abból a célból is, hogy a cuzisták minél nagyobb számban kerüljenek be annak idején a községi választásokon is.

Tevékenysége azonban még ennél is tovább terjedt. Nem volt az a zsidó kocsmáros, akinek italmérsi, zsidó trafikos,

Ha azt akarja,

hogy az UJ KELET,
az erdélyi zsidóság
egyetlen organuma,
zavartalanul telje-
sítse kötelességét

Í I Z E S S E fontosan előfizetését!

Valószínű, hogy a birodalmi bank és a németországi pénztézetek a hitelmeghosszabbításért bizonyos garanciákat fognak adni. Egyidejűleg gazdasági és bankkörökben számolnak a birodalmi bank újabb bankráta csökkentésével.

Berlin, augusztus 14. Curtius ma a birodalmi gyűlés külügyi bizottsága előtt ismertette a birodalom külpolitikai helyzetét s expozét mondott az utóbbi hetek világeseményeiről. Az ülés után a birodalmi külügyminiszter egy heti szabadság időre odahagyta Berlint.

akinek dohányárusítási engedélyére ne tört volna. Pontos listát készített arról, hogy hány zsidó orvos, ügyvéd, tanár, bankár, kereskedő, vagy állami tisztviselő él Bukovinában.

Figyelme mindenre kiterjedt, ami zsidókkal kapcsolatos.

Értesülésünk szerint a fiatal cuzista képviselő már több jelentést küldött be az illetékes minisztériumokba észrevételeiről, amelyek elsősorban a román és zsidó lakosság közötti kapcsolatokra terjedt ki.

Több ízben érdeklődöttünk a belügyminisztériumban Robu ankétja iránt, amelyről azonban ott még nem tudnak semmit. Az volt az érzésünk, hogy Robu jelentéseit egyenesen annak kezébe juttatta, akinek eszméje volt az ő kiküldetése.

Itt említjük meg, hogy az egyik nemzeti parasztpárti lap legutóbbi számában cikket közöl, amelyben a Jorga és Cuza közötti fuziót küszöbön állónak látja. A hirt természetesen fenntartással közöljük.

(h. e.)

Véres forradalmi mozgalmak világszerte: Spanyolországban forradalmi sztrájk Cubában benschülött lázadás Irországban irreguláris csapatok felkelése

Madrid, augusztus 13. Granada és Andaluzia kerületekben tovább tartanak a sztrájkok és helyenkint zavargások voltak. Ecijából a polgárőrség parancsnoka jelenti a kormánynak, hogy az általános sztrájk mozgalma átterjedt a környékbeli falvakra is. Bujalan-
ceben és Buenaban a földmunkások is csatlakoztak a nagy sztrájkhoz vezé-
reik letartóztatása miatti tiltakozásul. Ruerte Genilben a csapatokat lakta-
nyáikban készülségbe helyezték, mert egyik löporraktárból a terroristák 50 kilogramm dinamitot loptak el s középü-
leteket akarnak aláaknázni s vasuti merényleteket elkövetni a robbanó anyaggal. Cordovában az általános sztrájkmozgalomhoz ma az építőmunká-
sok is csatlakoztak. A városban zavargások voltak. Számos sebesülés történt. Az összes vezetőket letartóztatták. Mad-
ridban is voltak kommunista letartóztatások. Tizenhárom embert fogtak le, akiket titkos ülésezésen érték tetten. Lakásaikon tartott házkutatásoknál kommunista propagandairatokat foglal-
tak le.

Barcelona, augusztus 13. A telefonál-
kalmazottak sztrájkja tovább tart. Ma

ujra romboló cselekményekre adták magukat a sztrájkolók, amennyiben több központi vezetékoszlopot helyükből dinamittal kirobbantottak. A cardonai bányakerületben is véres összeütközések voltak sztrájkolók és a karhatalom között. Telefonvonalak hijján a halálos áldozatok számát nem ismerik s nem tudják, sikerült-e a karhatalomnak megtartania a helyzet feletti uralmat.

A havannai hajóhad meg-
bízhatatlan

Newyork, augusztus 13. Cuba nyugati részében véres harcok folynak a forradalmárok és a kormánycsapatok között. A küzdelemben 37 ember vesztette életét s mindkét részen sok a sebesült. A felkelők guerillaharcot folytatnak s hegyi állásokba sáncolták el magukat. Védővonalukat a kormánycsapatok repülőgépei egész napon át bombázták. Az Associated Press táviratai szerint a havannai kormány a hajóhadat megbízhatatlannak tartja s ezért nem ruháztak rá semmi különlegesebb feladatot. A havannai kikötőt erős őri-
zet alatt tartják. A parti őrségeknek parancsuk van arra, hogy az éjjel ki

nem világított vízi járműveket tüzzel árásszák el. A felkelés likvidálásának időpontjáig a kormányhatóságok elko-
bozták az összes halásziati engedélyeket.

London, augusztus 13. A newyorki As sociated Press táviratai szerint a kubai zendülők birtokukba vették Santa Clara várost s a bevonuláskor 30 kormányhü férfit megöltek. A várossal a telefon- és táviróösszeköttetések megszakadtak.

A hegyvidékbe húzódtak az
ír felkelők

London, augusztus 13. Az ír sziget északi részén Ulster határvidéken forradalmi zavargások törtek ki. Monaghan kerület Cootehill városa környékén a zavargók vasuti hidakat és vasuti vonalakat aknáztak alá s robbantottak fel. Az ír szabad állam csapatai harcban állanak az irreguláris haderőkkel. A forradalmárok a hegyvidékbe húzódtak s lövészárkokból vették fel a küzdelmet a csapatokkal.

A telefonösszeköttetések megsemmisülése miatt Dublinbe sem érkeztek még részletes jelentések a harcokról.

A máramarosszigeti rendőrség botránya

Kostenszky máramarosszigeti rendőrigazgató „leleplezi” a maga-rendezte kovakő csempészést

A svéd gyufatröszt pauszál megállapodása a szigeti rendőrséggel. Hogyan akart Kostenszky érdemeket szerezni a gyufatrösznél

Sighetul-Marmatiei-Máramarossziget, augusztus 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Nem mindennapos bűnügy foglalkoztatja már napok óta a máramarosszigeti rendőrhatalmasokat. Az ügy megértéséhez tudni kell, hogy a máramarosi rendőrség hosszabb idő óta fokozott ellenőrzést gyakorol a külföldi kovakövek behozatala, illetőleg csempészete felett és teszi ezt annál is inkább, mert a kovakő csempészek leleplezése egészen rentabilis foglalkozás. Minden darab csempészett kovakő után 100 lej büntetést kell fizetni, amelynek fele a Kreuger svéd gyufatröszt jövőtől a csempészést leleplező rendőrközegget illeti. Abban az esetben, ha a csempészen nem lehet behajtani a kirótt bírságot, úgy Kreugerék a kiróvándó büntetési összeg tiz százalékát saját pénztárukba fizetik ki jutalmul a szemfüles rendőrközegeknek.

A gyufatröszt szubvenciója

A máramarosszigeti rendőrséggel, mint-hogy itt a Csehszlovákiából folyó csempészésre való tekintettel nagyobb ellenőrzésre van szükség, a gyufatröszt külön megállapodást is létesített, mely megállapodás szerint a gyufatröszt fokozottabb ellenőrző munka jutalmazásául és az ekörül felmerülő költségek fedezésére havi 30.000 lej átalányösszegnek fizetésére vállalt kötelezettséget. Ezt az összeget két hónapig pontosan is fizették Kreugerék és a szigeti rendőrség vezető emberei testvériesen szétosztották azt. Két hónap eltelté után Kostenszky Géza rendőrigazgató közölte a szugarancafőnökkel, hogy Kreugerék nem fizetik tovább a havi 30.000 lejes átalányösszeget.

Teltek a hónapok, amíg egy szép napon a rendőrség emberei rájöttek arra, hogy a gyufatröszt mégsem vonta meg a szubvenciót, hanem Kostenszky Géza 6 hónapra keresztül maga vette fel a havi 30.000 lejt, összesen 180.000 lejt. Ez a meglepő tényállás egy másik még sokkal érdekesebb eset kapcsán került nyilvánosságra.

Az ambiciózus Kostenszky

Kostenszky Géza nyilván be akarván bizonyítani a gyufatrösztnek, hogy a máramarosi rendőrség híven teljesíti kötelességét s a szubvenció nem kidobott pénz, egy kétségkívül ravasz, de annál aljasabb tervet eszelt ki.

Hivatalfőnökétől szabadságot kért és leutazott Bukarestbe. Néhány nap mulva két úgynök, névszerint Marton Lázár és Pollák Lipót társaságában tért vissza Máramarosszigetre. Mint később kiderült, ez a két ember már régóta van a gyufatröszt szolgálatában mint ellenőrző ágens. Kostenszky és a két úgynök Visó-Völgyre utaztak, ahonnan átmentek Csehszlovákiába. Itt vásároltak 6 kilógram kovakövet és áthozták a határon. Kostenszky rendőrigazgató számára ez nem volt nehéz feladat, mert ugyan melyik határrendőrnek van bátorsága meggyanusítani a magas rendőrfunkcionárt. Visó-Völgy község közelében megállították egy Merza Stefan nevű hadirokkantat, akit arra kértek, hozza be a csomagot a faluba, ahol majd át fogják venni azt tőle. Merzát a csomaggal előreküldték s pár perc mulva ők is a falu megjelölt helyére értek.

Leleplezik a hadirokkantot

Itt aztán megcsinálták a nagy leleplezést. A reájuk várakozó, mitsem sejtő Merzától átvették a csomagot és azt tanuk jelenlétében felbontották. Természetesen nyomban megállapították, hogy kovakő csempészlől van szó, mire Merzát nyomban letartóztatták és nagy diadallal hozták be Máramarosszigetre, ahol megkezdtek a szerencsétlen hadirokkant kihallgatását.

A terv egészen átlátszó és nem nélkülözi az ötletességet sem. Hat kiló csempészett kovakő után a bírság meghaladja a másfél milliót s így a leleplezőknek több mint 150.000 lej jutalom jár még akkor is, ha a csempészen nem lehet behajtani semmit. E jutalomtól eltekintve pedig Kostenszky bizonyosságot szolgáltat a gyufatröszt urainak, hogy a rendőrség, különösen pedig Kostenszky rendőrigazgató nem alszik,

hanem derekasan meg szolgálja a havi 30.000 lejeket.

Polláknak megesik a szive

Ebbe a számításba csak egy kis hiba csuszott be. Amikor ugyanis Máramarosszigeten megkezdődött Merza Stefan kihallgatása s a szerencsétlen ember égre-földre esküdözve hangoztatta ártatlanságát, Pollák Lipótnak megesett a szive és a nyomozó rendőrtiszteknek elmondta az egész „leleplezés” hiteles történetét. Ugyanakkor pedig bemutatta a gyufatröszt által kiállított úgynöki igazolványát. Pollákok természetesen azonnal letartóztatták és Murgo rendőrfőnök megkezdte a nyomozást a Pollák által elmondottak ügyében. Elsőnek természetesen Kostenszky rendőrigazgatót hallgatta ki.

A nyomozás eredményéről a rendőrség még nem adott ki hivatalos értesítést, de az ügy ismerői biztosra veszik, hogy ez

a kaland Kostenszkynek állásába és talán szabadságába is fog kerülni.

A gyufatröszt embere Máramarosszigeten

Ma reggel megérkezett Máramarosszigetre Grof Meden, a gyufatröszt egyik bukaresti vezetőembere és hosszas beszélést folytatott a rendőrség vezetőivel. Szigeten biztosra veszik, hogy a vizsgálatnak még szenzációs fordulatai lesznek, amelyek során több letartóztatást fognak eszközölni. Ma ugyanis nyilvánvaló már, hogy az utóbbi időben egyre sürűbben előforduló csempészleleplezések jórészt agent provokátorok által megrendezett ügyek voltak, amelyek során számos ártatlan embert hurcoltak meg.

Egész Máramarosszigeten fokozott érdeklődéssel tekintenek a nem mindennapos ügy vizsgálatának eredménye elé.

A világ diáksága követeli a leszerelést

Genf, augusztus 13. A nemzetközi diákinézeti a napokban Genfben konferenciát hívott össze, amelyen megtárgyalták a leszerelés problémáját. A konferencián nyolc nagy diáktestület képviselői vettek részt, közöttük a zsidó diákok világszövetségének képviselői. A gyűlésen, amelyen másfél millió diák volt képviselve, megjelent a népszövetségi titkárság egy küldötte is. A konferencia elhatározta, hogy a világ összes egyetemén aktív támogatást szerveznek meg az 1932. február-

jára összehívott leszerelési konferenciára. A konferencia által elfogadott egyik határozat a következőket mondja:

„A nemzetközi diákszervezetek, amelyek a minden ország, minden faj, minden vallás és minden politikai meggyőződésű fiatalokat öleli fel, hangsúlyozzák a követeli a békének a fenntartását. A diákság meg van győződve róla, hogy a fiatal generációnak sorsa szorosan összefügg a leszerelési konferencia munkájának eredményével.”

Angol orvosok mesterséges uton előidéznek és visszafejlesztik állatokon a rákbetegséget

London, augusztus 13. Az emberiség egyik legnagyobb ellensége a rákos megbetegedés elleni harc, úgy látszik, egyre szélesebb, de egyre sikeresebb is lesz. Miután egy ismeretlen hollandi orvosnak sikerült majdnem tökéletes pontossággal megállapítania minden egyes esetben, vajjon rákos megbetegedés van-e jelen, vagy sem és így módot adott az orvosoknak, hogy a betegséget kezdő stádiumában felfedezzék, angol orvosok egy csoportja most egy lépéssel tovább ment. Mint a Daily Express

szenzációs címeikkel ma jelenti, a londoni rákkutató intézet orvosainak sikerült egy olyan vegyi anyagot összeállítania, amelynek segítségével tetszés szerint tudnak a kísérleti állatokon rákos megbetegedéseket előidézni.

A kísérlet megfordítottja, az előidézett rákos daganatok visszafejlesztése, az esetek igen nagy százalékában szintén sikerült, úgy, hogy ezzel is az orvosi tudomány igen nagy lépést tett előre a rák elleni küzdelemben.

Megkezdtek a hétnapos tüntető sztrájkot a palesztinai arab lapok

Önkényes megszüntetésük előtt lázító cikkeket írtak az arab lapok

Jeruzsálem, augusztus 13. Palesztinai zsidó körökből szerzett értesülésünk szerint a lakosság között teljesen helyreállt a nyugalom és a kormány az eddigi óvintézkedések alapján biztonságos és nyugodtnak itéli a helyzetet. Az arabok részéről kívánt tüntető menet a kormány nem fogja engedélyezni.

Augusztus 10-én, hétfőn, mint azt az Uj Kelet már jelezte, az arab napilapok tiltakozásul a kormány fenyegetésére, hogy cenzura alá veszi a lázító lapokat, egy hétre megszüntették megjelenésüket. Az Al Hayat című ujság önkényes megszüntetése előtti napon, augusztus 9-én, vezércikkben bucsuzik olva-

sóitól s azt írja, hogy egyedül a Palesztina-kormány oka annak, hogy az országban izgalom uralkodik. Ha nem lenne az ország mandatárius terület és ha nem lenne zsidó nemzeti otthon, akkor a kormány nem fegyverezné fel a kolóniákat és ilyen módon nyugtalan-ságokra soha nem lenne ok.

Az ujság ezután foglalkozik a Palesztina-kormányának a Népszövetség elé terjesztett jelentésével, amelyben a kormány kijelenti, hogy nem akar Palesztinában közönségi választásokat megjejtetni, mert zavargásoktól tart. A lap ehhez a következőket írja:

„Ha a kormány azt hiszi, hogy a vá-

lasztások zavarokat idézhetnek elő, kérdjük, miért nem adja fel a kormány az összes civilizációs vívmányokat és miért nem tér vissza a középkorba? Miért használja Anglia az ürügyet, hogy azért jött, hogy bennünket előkészítsen az önkormányzatra? Hogyan működhetik egy reprezentatív kormány választások nélkül?”

Azt hiszik, hogy a kormány a cikk miatt eljárást fog indítani az idézett ujság ellen. A Haam című revizionista héber napilapot — mint azt az Uj Kelet megírta, — a kormány beszüntette. A beszüntetés, mint az most kiderült, azért történt, mert az ujság szemrehányást tett a kormánynak, hogy az arab lázító pártján áll.

Arlosoroff missziója nem fog sikerülni

Jeruzsálem, augusztus 13. A palesztinai arab exekutive hivatalos lapja, a Palestine, augusztus 9-i számában cikket közöl, amelyben foglalkozik dr. Chaim Arlosoroffnak, a Jewish Agency palesztinai exekutívájába való kinevezésével. Arlosoroff tudvalevőleg Kish ezredes helyébe került, mint politikai expens. Az idézett ujság rámutat arra, hogy dr. Arlosoroffnak két feladata lesz: egyfelől képviselnie kell a zsidó közösséget a kormánnyal szemben, másfelől kísérleteket kell tennie arra, hogy helyreállítsa az arab-zsidó jóviszonyt. Feladatának ezt a másik részét azonban dr. Arlosoroff aligha fogja tudni teljesíteni.

„Amit Arlosoroff a kormánnyal akar az ő dolga. Ami azonban bennünket, arabokat illet, már előre jelenthetjük, hogy nem lesz semmi eredménye. Soha nem fogunk tudni megegyezni a cionistákkal, amíg ezek a mi kiütetésünket akarják az országból. Nem fogunk békét kötni a zsidókkal, mindaddig, amíg a cionizmus létezik. Soha nem fogunk megegyezni velük, amíg fennáll a cionista exekutive és amíg a világ minden részében cionista szervezetek működnek. Üzenhetjük dr. Arlosoroffnak, hogy a velünk való kísérlete sikertelenül fog végződni.”

A Wizo kongresszusi akciója a KKL-hagyatéki biztosítás érdekében

Tudvalevőleg a WIZO cionista asszonyozóvilágkonferenciája, mely a cionista kongresszus előtt folyt le Bazelben, osztrák csoportjának javaslatára elhatározta, hogy erélyes akcióba kezd a Keren Kajemeth javára történő hagyatéki biztosítások érdekében. Ebből komoly szándékának nyilvánításául a WIZO-konferencia külön bizottságot küldött ki, hogy még a kongresszus tartama alatt kezdje meg az akciót. A WIZO pénztárnoknője, Weizmann Vera asszony, valamint S. Brodetsky tanár, a londoni egyetemen a matematika tanára és maga is kiváló biztosítási szakember és dr. Ch. Arlosoroff, a cionista exekutive tagja, egyenként 150 fontos hagyatéki biztosítás megkötésével mutattak példát. Az agitációs bizottság hőgyei a kongresszus résztvevői között értékes felvilágosító munkát végeztek és sikerült nekik egész sor kiváló cionistát ilyen hagyatéki biztosítások részére megnyerniök, kik mind vezető emberei mozgalmunk különböző áramlatainak. A biztosítást eszközöket ebben az a szándék vezette, hogy a Nemzeti Alapot, mint valamennyi zsidó drága népi kincsét erősítsék és messze kiható példát nyújtsanak reá, hogy a hagyatéki biztosítás minden országban tervszerűen megkezdődjék és új tömegmozgalm gyanánt átfogó eredményt érjen el.

A WIZO e sikeres közreműködése révén az 1930. ősze óta Európában létrejött KKL-hagyatékbiztosítások összege, amelyek tudvalevőleg a Phoenix életbiztosítási társulat után lesznek megköötve, meghaladta a 30.000 fontot, a hasonló jellegű amerikai biztosításokkal együtt pedig a 130.000 fontot.

Uj szenz

Ny
dr
te
ga

A seges

Cluj-Kolozsváj
Kelet tudósítója
zás rendőri rész
előtt befejezést
csak a segesvá
zését várták, ho
szíjeja átkerül
Drághiciu rendő
telen volt folyta
kált bűnyben,
hallgatásra je
dr. János Gáspár
mester. Dr. Ján
ügyben vitt szen
különbözőbb ver
ban. Az Uj Kele
Lőrinczy egyéb
rolt egy ügyvéd
levőségét inkassz
zovel együtt.

Hogy
da v

Ez az irodavás
része volt Lőrinc
Dr. János Gáspár
rinczynek, átadt
ugyanakkor egy
átvették dr. Ilari
vári román ügyvé
riu Popescu, aki
ezelőtt hadbíró v
vári hadbírószá
kezes hazaáruhá
védelmet. E nagy
pescu többnyire k
táratlópóket, egy
tartozó perek vád
Amikor a kliens
pénzsel, Popescu
lük. Tízéves prak
gyült irodájában
mintegy hárommill
stokkot vette át d
jával együtt aztán
átadta Lőrinczyne
bonyolította le az
gait. Lőrinczy, apó
és félmillió lejért
két irodát, ahova
maztak: egyik dr.
12 ezer lej havi f
dr. Belu, akinek i
irodában havonta.

Az iroda működé
vánt eredményeket.
nak nagyrésze ne
egészen letört, ny
berekől kaptá az
még a tartózkodási
hető. Alig 300 ezer
szálni ebből a h
Lőrinczy jelentősen
letre.

Dr. János Gáspár
az utóbbi hónapok
barátság. Az iroda
sege mögött, az
Lőrinczy esténként
banknál elfoglalt p
lása nappal lekött
nappal Győry vezet
mint János Gáspár
Gáspár Lőrinczyvel
után nem járt be t
nem egyszer, a haj
kérrel jelent meg
összeszedte a még t
gyakat és átszállító
levő jelenlegi irodáj
Azóta Lőrinczy és
lényeges viszonyban
vizsgálására éppen
volt dr. János Gásp
mert a volt alpolg
földön nvaralt, a re
zölhetne kihallgatás
indult Bodnár Bélán
lajdonosának autójá
motordefekt, másoc
akadályozta meg az

Mit

Csütörtökön délelő
Kolozsvárra érkezett.
ter előbb Bodnár B

Uj szenzációk a Lőrinczy-ügyben

Nyolc órán keresztül hallgatták ki dr. János Gáspár volt alpolgármestert, Lőrinczy Mózes szélhámosságainak ügyében

Különös tranzakció egy ügyvédi irodával. Befejeződött a Lőrinczy-ügy rendőri nyomozása

A segesvári betétkönyv is hamis

Cluj-Kolozsvár, augusztus 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Lőrinczy-nyomozás rendőri részének már csütörtök délelőtti befejezést kellett volna nyernie és csak a segesvári betétkönyv visszaérkezését várták, hogy az ügy hatalmas dossziéja átkerüljön az ügyészséghez. Drághiciu rendőrigazgató azonban kénytelen volt folytatni a nyomozást a komplikált bűnyűben, mert a déli órákban kihallgatásra jelentkezett a rendőrségen dr. János Gáspár volt kolozsvári alpolgármester. Dr. János Gáspárnak a Lőrinczy-ügyben vitt szerepéről napok óta a legkülönbözőbb verziók keringtek a városban. Az Uj Kelet írta meg elsőnek, hogy Lőrinczy egyéb üzletei mellett megvásárolt egy ügyvédi irodát, amelynek kinnlevőségét inkasszálni kezdte György Gyózzal együtt.

Hogy történt az ügyvédi iroda vásárlás

Ez az irodavásárlás a leghomályosabb része volt Lőrinczy különös üzleteinek. Dr. János Gáspár, aki jóbarátja volt Lőrinczynek, átadta ennek irodáját és ugyanakkor egy komplikált tranzakcióval átvették dr. Ilariu Popescu ismert kolozsvári román ügyvéd kinnlevőségét is. Ilariu Popescu, aki reaktívált kapitány és ezelőtt hadbíró volt, többnyire a kolozsvári hadbírószék működött és az emlékezetes hazatérési perekben vállalta a védelmet. E nagyobb ügyekben kívül Popescu többnyire katonaszökevényeket, hátrátlopókat, egyszerűen a hadbírószék elé tartozó perek vádlottait védte.

Amikor a kliens nem fizetett készpénzzel, Popescu váltókat íratott alá velük. Tízéves praksisa alatt hatalmaságyult irodájában a váltók száma. Ezt a mintegy hárommillió lej névértékű váltókat vette át dr. János. Saját irodájával együtt aztán ezt a váltókat is átadta Lőrinczynek, aki apósával együtt honyolitotta le az iroda ügyes-bajos dolgait. Lőrinczy, apósa állítása szerint, két és félmillió lejért vásárolta meg ezt a két irodát, ahova két munkaeget alkalmaztak: egyik dr. János Gáspár volt, aki 12 ezer lej havi fizetést kapott, a másik dr. Belu, akinek nyolcezer leje volt az irodában havonta.

Az iroda működése nem hozta meg a kívánt eredményeket. Popescu Ilariu váltóinak nagyrésze nem volt inkasszállható, egészen letört, nyomoruságos parasztemberekől kapta azokat, akiknek gyakran még a tartózkodási helye sem volt fellelhető. Alig 300 ezer lej lehetett inkasszálni ebből a hárommillióból és így Lőrinczy jelentősen rá is fizetett az üzletre.

Dr. János Gáspár és Lőrinczy között az utóbbi hónapokban el is hidegült a barátság. Az iroda az Autó Glob helyisége mögött, az udvaron volt, ahová Lőrinczy esténként járt csak be, mert a banknál elfoglalt pozíciója és tanári állása nappal lekötötték idejét. Az irodát nappal György vezette és oda Belu, valamint János Gáspár is bejártak. János Gáspár Lőrinczyvel való összekocanása után nem járt be többé az irodába, hanem egyszer, a hajnali órákban, társzerével jelent meg az iroda előtt, ahol összeszedte a még tulajdonát képező tárgyakat és átszállította a Bocskay téren lévő jelenlegi irodájába.

Azóta Lőrinczy és dr. János Gáspár elenséges viszonyban éltek. Az ügy kivizsgálására éppen ezért nagy szükség volt dr. János Gáspár kihallgatására, de mert a volt alpolgármester a Székelyföldön nyaralt, a rendőrség nem eszközölhette kihallgatását. Kétszer is utána küldött Bodnár Bélának, az Autó Glob tulajdonosának autóját, azonban első ízben motordefekt, másodikban tengelytörés akadályozta meg az utat.

Mit mond János Gáspár

Csütörtökön délelőtt dr. János Gáspár Kolozsvárra érkezett. A volt alpolgármester előbb Bodnár Bélához ment, akivel

együtt a déli órákban megjelent a rendőrségen Drághiciu Aurel rendőrigazgató-nál. A volt alpolgármester a következő kijelentést tette kihallgatása előtt:

— Én nem voltam benn Lőrinczy üzleteiben, hanem ellenkezőleg, ő károsított meg engem. Félével ezelőtt figyelmeztettem Bodnár Bélát, szakítson ezzel a szélhámossal, de Bodnár ehelyett tölem vonta meg az ügyvédi megbízást és megtartotta Lőrinczyt.

Dr. János Gáspár kihallgatása a déli órákban kezdődött és megszakítás nélkül este hét óráig tartott. A rendőrségen György Győző érhető idegességgel várta a kihallgatás eredményét, míg az épület

Milyen vallomást tett dr. János Gáspár

A kihallgatásról, kiszivárgott hírek szerint, János Gáspár ismertette a rendőrigazgató előtt az ügyvédi iroda eladásának körülményeit. A rendőrigazgató kérdéseire elmondta, hogy

valóban 12 ezer lej fizetést szedett az irodától, melynek eladása szabályos magánjogi aktus volt.

Erre vonatkozólag iratokat mutatott fel. Hangsúlyozta, hogy Lőrinczyvel való kapcsolatai során súlyos veszteségek érték. Később az összekötöttései Lőrinczyvel megszakadtak és ő tovább folytatta ügyvédi praksisát Bocskai téri irodájában.

Hamis a segesvári betétkönyv is

A csütörtöki napnak szenzációja egyébként az, hogy a Lőrinczy által Segesvárra menekített nyolcszáz ezer lejes betéti könyvet a kolozsvári rendőrség detektívje visszahozta Kolozsvárra. Ekkor az a remény is felborult, hogy legalább ez a nyolcszáz ezer lejes betétkönyv valódi és ebből legalább részben ki lehet elégíteni a károsultakat. Lőrinczy Mózes azonban nem tagadta meg önmagát és

ez a betétkönyv éppen olyan hamisítvány, mint a többi.

Ezt a könyvet, mely az AIB. jeligét viselte, szintén a Hermanstadter Banknál helyezte el Lőrinczy és a veszély pillanatában menekíteni akarta.

Csak a hiszékeny „kliensek” károsodnak

A betétkönyv-manipulációkra még mindig nem derült fény, mert azok közül, akiknél Lőrinczy hamis betétkönyveket helyezte el, nagyon kevesen jelentkeztek még a rendőrségen. Itt kell megemlítenünk, hogy a rendőrségnél levő betétkönyvek nem hamisak, hanem azok az eredeti könyvesek, amelyeket Lőrinczy azért vett magához, hogy azokról hamisítványokat készítsen.

Ezeknek a betéteknek a végösszege egymillió lej,

míg a nyomozás még nem tudta megállapítani, hogy kiket és milyen összegben károsított meg Lőrinczy azáltal, hogy ezekből a betétkönyvekből nagyobb összegű hamisítványokat készített. A Kereskedelmi Hitelintézet tizenöt betétkönyve a nyomozások befejezése után visszakerül a bankhoz, mely csak ezekért a betétkönyvekért vállalt felelősséget, míg a hamisított betétkönyvekkel azokat a hiszékeny és törbe csalt embereket éri károsodás, akik a bankhamisítványokra kölcsönt folyósítottak.

Az ismert magyar politikus

Tegnap újabb hamis betétkönyveknek jöttek nyomára. Lőrinczy egyik rokonát rábeszélte arra, hogy az egyik magyar közművelődési egyesületnek általa kezelt nyolcszáz ezer lejes nála helyezze el. A tekintélyes summáért,

melynek egyrésze az egyik vezető szerepet játszó magyarpartói politikus magántulajdonát képezi,

cserébe 200—200 ezer lejes hamis betétkönyveket adott. Ezt a műveletet is az

egyik sarkában az újságírók csoportja várta, mi történik a kihallgatáson.

Végül hét óra tájban dr. János Gáspár György Győző és Craian detektív kíséretében elhagyta a rendőrség épületét.

Mint utólag kiderült, János Gáspárnak bizonyos iratokat kellett mikóceai lakásáról elhozni, amelyekbe Drághiciu rendőrigazgató betekintést akart nyerni. János Gáspár egy negyedóra múlva visszatért a rendőrségre, ahol tovább folyt kihallgatása. A kihallgatás fél kilenc óra tájban ért véget, amikor is János Gáspár lakására távozott.

ismert metódusok szerint és körmönfont ravaszsgal hajtotta végre. Rokonának azt mondta, hogy magasabb kamatot ad a pénzért, de csak azzal a feltétellel, ha úgy a kivéti, mint a betéti, valamint kamatozási műveleteket személyesen vele végezteti el. A rokon hallgatva a jólelkű Lőrinczy tanácsára, így cselekedett, soha a bank pénztáránál nem jelent meg s így a banknak nem is lehetett tudomása a hamisításról.

Lőrinczy menekülésére érdekes fényt

vet dr. Lenghel Sándor fiatal orvos elbeszélése, aki elmondta, hogy Lőrinczy mikor nála csütörtökön, felfedeztetése napján megjelent,

az egyik zsebéből egy vastag ezres bankköteteket vett ki,

Lenghel szerint mintegy 100 ezer lejt. Azt állította, hogy megy édesanyját meglátogatni és ezért kölcsön kérte az orvos autóját. Azt is mondotta, hogy patkány-méregre van szüksége, mert édesanyja birtokán el vannak szaporodva a patkányok. Lenghel az Olariu gyógyszerárban adott Lőrinczynek receptet, ezzel azonban Lőrinczy nem jelent meg a gyógyszerárban. Lőrinczy revolvert is kért Lengheltől, azzal az indoklással, hogy az uton rablótámadástól tart. Lenghel sem autót, sem revolvert nem adott Lőrinczynek.

„Vakon biztam Lőrinczyben!”

Lenghel ezután elmondotta, hogy vakon bízott Lőrinczyben, aki gyakran támogatta kölcsönökkel. Egész sereg váltót adott neki, amelyeket aztán sohasem adott vissza. A kölcsönök, amelyek Lőrinczytől kapott, nem haladhattak túl a négyszáz ezerre, de állítólag már egymilliókétszáz ezerre rugott fel a rendezetlen váltók összege. Dr. Lenghel ügyvédjét várja és azután fog bűnvádi feljelentést tenni Lőrinczy ellen.

Spiritizmus?

Különös hírek keringenek Kolozsváron azzal kapcsolatban, hogy Lőrinczy állítólag az egyik spiritiszta társaság tagja volt. Ehhez a társasághoz tartozott János Gáspár is és az üzleti kapcsolatokon kívül a spiritizmus is egybefűzte őket. A szeanszokon Nagy Margit, az emlékezetes „kálváriai csodatevő” volt a médium. Ez az egészen valószerűtlen beállítás semmiképpen sincs igazolva, annál is inkább, mert Lőrinczyről legjobb barátai sem tudják, hogy valóban spiritiszta volt-e vagy sem.

A rendőri nyomozás a betétkönyv hazaszállításával és János Gáspárnak kihallgatásával véget is ért és pénteken délelőtt az ügy dossziéja átkerül az ügyészséghez.

Őrizetbevették a nagyváradai Triton szeszgyár főgépészét

Dr. Roxin Teodor újabb kihallgatása. Elővezetési parancsot adtak ki Varga Antal részvénytársasági aligazgató ellen

Oradea-Nagyvárad, augusztus 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradai feketeszesz-nyomozás legújabb eseménye az, hogy a vizsgálóbíró kihallgatta a Triton szeszgyár főgépészét, akit őrizetbe vett. A vizsgálóbíró nem nyilatkozott arra vonatkozólag, hogy kiadja-e a letartóztatási végzést a főgépész ellen, vagy sem.

Ugyanakkor dr. Roxin Teodor, volt nemzeti parasztpárti képviselő, Secureanu vezetőügyésznel volt több óras kihallgatáson. A kihallgatásról nem szivárogtak ki részletek, de tudni vélük, hogy ez a kihallgatás az Egyesült Likörgyár ellen meg

indított vizsgálattal van összefüggésben. Az Egyesült Likörgyár egyik aligazgatóját, Varga Antalt már hetekkel ezelőtt beidéztek a vizsgálóbíróhoz, az aligazgató azonban többszöri idézés után sem jelent meg. A ügyészség most elővezetési parancsot adott ki ellene, annál is inkább, mert Varga Antal ügyében az ügyészség letartóztatási ajánlással fordult a vizsgálóbíróhoz.

A nagyváradai feketeszesz-vizsgálat idejére egyébként dr. Balasiu kolozsvári táblai ügyész is Nagyváradra utazott.

A csendőrség vezérfeügyelője szigorú rendeletet adott ki a csendőrbrutalitások ellen

Bucuresti-Bukarest, augusztus 13. A lakosság egyes tagjait, amellet alapos okok nélkül le is tartóztatják. Ilyen csendőröket, akik a kapott rendeleteket nem tartják be, még mindig sűrűn találhatunk. El akarom érni, hogy e barbár és emberellen szokás eltűnjön, miért is ezennel kérem az ország egész lakosságát, valamint a hivatalok vezetőit, a községi alkalmazottakat, a lapok tudósítóit szóval mindenkit, akinek akár hallomásból, akár közvetlen látásból tudomására jut, hogy valamely csendőr ilyen cselekményt követ el, értesítsen engem személyesen, vagy írásbelileg. Intézkedni fogok, hogy a bűnösök ellen a legszigorubb eljárást megindítsák. Ezt a felhívást azért intézem a lakossághoz, mert sűrűn előfordul, hogy a bántalmazottak vagy az ok nélkül letartóztatott egyének félelemből lemondanak a panasz jogáról és ilyen körülmények között a bűnös elkerüli a megérdemelt büntetést. A csendőrség vezérinspektora pedig nem jut abba a helyzetbe, hogy e visszáis állapotoknak véget vethessen.

A sok panaszt úgy látszik, megsokalták az illetékes tényezők is, mert Dumitrescu csendőrségi vezérfeügyelő most felhívást intézett az ország lakosságához, amelyben felszólítja, hogy minden a csendőrség által elkövetett atrocitást és visszaélést jelentsenek be nála.

A felhívás szó szerinti szövegét az alábbiakban közöljük:

Írásbeli rendeleteink és a vizsgálatok alkalmával tett szóbeli intelmink dacára sajnálattal tapasztalom, hogy a csendőrök nem akarják abbahagyni azt a régi rendőri szokást és még mindig bántalmazzák a

lakosság egyes tagjait, amellet alapos okok nélkül le is tartóztatják. Ilyen csendőröket, akik a kapott rendeleteket nem tartják be, még mindig sűrűn találhatunk. El akarom érni, hogy e barbár és emberellen szokás eltűnjön, miért is ezennel kérem az ország egész lakosságát, valamint a hivatalok vezetőit, a községi alkalmazottakat, a lapok tudósítóit szóval mindenkit, akinek akár hallomásból, akár közvetlen látásból tudomására jut, hogy valamely csendőr ilyen cselekményt követ el, értesítsen engem személyesen, vagy írásbelileg. Intézkedni fogok, hogy a bűnösök ellen a legszigorubb eljárást megindítsák. Ezt a felhívást azért intézem a lakossághoz, mert sűrűn előfordul, hogy a bántalmazottak vagy az ok nélkül letartóztatott egyének félelemből lemondanak a panasz jogáról és ilyen körülmények között a bűnös elkerüli a megérdemelt büntetést. A csendőrség vezérinspektora pedig nem jut abba a helyzetbe, hogy e visszáis állapotoknak véget vethessen.

A csendőrség vezérinspektora
General C. N. Dimitrescu.

HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

A patauccai öregek...

Cluj-Kolozsvár, augusztus 13.

Tegnap a Zsidó Napközi Otthon házában elhelyezett női aggmeházról írtam egy strófát. Örömmel állapíthatja meg mindenki, aki látja ezt a helyet, hogy az intézmény ama kevesek egyike Kolozsváron, amely megérdemli minden jószívű ember támogatását. Jó kondícióban levő öregek tisztá, levegős, modern lakásban, jó ápolás mellett, szívélyes környezetben. De van az otthonnak más néhánny ápolója is, a város szegény-negyedében, a Pata uccában. Ezek, szegények, a gyógyíthatatlan betegek. Öregségükre nem borul rájuk a békeség palástja, kórság, testi betegség, lelki megrendültség pusztítja az idő által amugyis megtépázott szervezetüket. És minthogy ezek az ápoltak és hozzátartozók olyan szegények, hogy egy banit nem tudnak az ellátásukért fizetni és minthogy a gyertyagyújtás előtti pénzek még mindig nincsenek arányban az ellátottak szükségleteivel, pillanatnyilag az a helyzet, hogy a gyógyíthatatlanok irtózatoss keretek között élnek.

Megpróbálom minden színezés nélkül bemutatni ezeket az emberi sorsokat, a melyek, ha nincs mögöttük a zsidó asszonyok — elsősorban Neuberger Zsigmondné — szíve és jósága, ki tudja, hol és miképpen vonszolnák szomorú életüket.

Pata ucca 45. Tipikus proletár ház, alacsony, apró szobákkal, amelyek legelőbbje padlótlán.

Ilyen agyaggal borított szobában él a Messinger házaspár. Keskeny két ágynemű hely, alacsony szekrény, plékhály. Régi, szuette gerendák, omladozó falak. Minden dísz a szobának egy „jahrzeit“-tábla.

Szakállas, öreg férfi riad az egyik ágyról. Furcsán nevet, gyermek módjára gögicsél, szemei forognak. Régi hűdéses beteg, hetvenhétéves. Két esztendeje, hogy ebben az irtózatoss helyzetben van. Reszkető karját kitarja az örömtől, hogy Neubergerét meglátta. Föltápaszkodik a feleségre, tőporódott apró asszonyka. Sir.

— Mi van magával, Messinger néni? — kérdi nagy részvétellel a nagyasszony. — Maga mindig derűs volt, ha jöttem.

Kezet csókol a vendégnek és percekig tart, amíg a csuklástól szőhöz jut.

— Istenem, ha rá gondolkok, mindig elfog a sirás. Ezen a héten egyszer olyan rosszul voltam, hogy azt hittem, meghalok. És ha meghalok, jaj, ki ápolja akkor az én jó uramat!

— Nem hal meg, ne féljen Messingerné — nyugtatja meg a jóságos Neubergerné.

— Ugy-e nem?

— Nem, nem!

— Egyszerre fogunk meghalni?

— Egyszerre!

Látni rajta, hogy bizalom és életkedv ömlött a csontjaiba.

Valamikor teát árultak a piacon. Pár év előtt a házaspárt megfosztották az árusí engedélyétől, erőltlenül vonszolták magukat az élethez, míg a Zsidó Nőegylet révbe juttatta őket itt a Pata uccában. Soha gyermekük nem volt és egész életükön mint gyöngéd két gyermek úgy szerették egymást. Most meg a pálya végén az asszony remeg, hogy a férje magára marad.

Akiben ilyen életosztónök vibrálnak, aligha fog meghalni a hitvestársa előtt.

Kun Kálmáné fekszik a szomszéd szobában. Tíz éve fekszik. A magával hozott ágynemű már szakadozott, a cihából is ömlik a tollu. Régi divatu, széles, virágkoszorús kalapja a kicsi kommodó tetején. Ezt ott tartja; legyen szem előtt annak az emléke, hogy valamikor ő is kint járt emberek között.

Szentimentális természet, de azért élénk és beszédes.

— Hiába várok valami új orvosságra. Annyi mindent kitalálnak ezek a doktorok, csak az én lábaimat nem tudják föl-támasztani!

Mutatja a lábát. Élettelen, fehér testrészek. Miattuk kell életét ágyban tölteni, immár tíz esztendeje.

— Kérem — szól felém —, tessék szólni a Reiter és Sonnenwirth doktor uraknak, hogy köszönöm a jóságukat. De ha legközelebb jönnek, hozzanak valami találmányt, amitől a hitvány két lábamba vér tölüljön. Nagyon szeretnék, nagyon végségtálmán Kolozsváron a Főtéren.

Sóvárgón mondotta, mintha Kolozsvár főtere valahol messzi, valami mesebeli országban állana.

Vannak még a házban mások is, akiket azonban nem látogattunk meg. Szomszédaitól értesülünk, hogy nyugtalan, álmatlan éjszakáik után most elszenderedtek. Aludjanak.

A Pata ucca 6-os számú ház elé hajtatunk. A házban, hátul az udvar mélyén, elhanyagolt kicsiny szobában, koldus fekvőhelyen feküdt Mózes Hilel. Halálsápadt arc, valami kilátszott göndör, ősz szakállal. Rettenetes azonban a két szemüreg, amelyen legyek tanyáztak. A nagy-

beteg ember nyolcvanöt éves, két éve nem lát, öt éve béna. Asszonya pár évvel fiatalabb. Ő is attól tart, hogy megvakul. Sir. Ő is azt kéri a doktoroktól és Isten-től: „Eider starben bevor blind wehren“.

Legutóbb, amikor Toledóban voltam — egy párizsi festővel együtt jártuk a város periferiáit, hogy megtaláljuk azokat a nyomorék típusokat, törpéket, nyavalyatörösöket, vízfejűeket, akiknek elődeit Goya annyi mesteri meglátással rajzolt meg. Ez a séta volt eszemben, amikor végignéztük a zsidó ápoltakat.

Mennyivel több és megdöbbentőbb téma adódik Kolozsváron, mint az Afrikához olyan közel városban!

Rajtunk mulik, hogy ezek a „témák“ idővel eltűnjenek. (sz. i.)

Constantin Danilă honorariuma

Sighet-Máramarossziget, aug. 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). Nem szeretném, ha az alábbiakban következő írásomból félreértés származna. A világért sem akarom magam beleártani az igazságszolgáltatás dolgaiba, vagy pláne: kétségbevonni a bírói kar szuverén jogát. Amit elmondok, egy kis epizód csupán, egy csekélység, egy apróság, oda se neki — akkorka dolog csak, mint egy toaletthiba, amit gyorsan oda sug, aki észrevette, gyorsan helyreigazít, akivel megesett és passz, megy mind a kettő a maga dolga után.

Magát a ténny röviden a következőkben süríthetjük össze: *Constantin Danilă*, honorálva lett máramarosi szerepléséért, s a honorariumot Lei 3800 azaz háromezernyolcszáz lej összegben a napokban folyósította számára a máramarosi zsidóság.

„A jasi egyetem tanára“ látogatásával szerencsételti Máramarost

1930. március elején az Izavölgy legelső falujában Barcănaluban megjelent egy fiatalember, aki elmondta, hogy Constantin Danila a neve, a jasi egyetem jogi fakultásának tanára, s ő azért jött Máramarosba, hogy sorozatos előadások keretében felvilágosítsa a máramarosi román parasztot és a kulturának egy magasabb fokára emelje. A csendőrség előtt igazolta magát a prefektus által kibocsátott autorizációval, s így az előadás megtartása elé semmiféle akadály nem gördül.

Az előadás során (így mondja a jegyzőkönyv) Constantin Danila gyűjtőhangu beszédet tartott és utasította a parasztságot, hogy irtsák ki maguk közül a zsidókat. Vannak esetek — mondotta — amikor a gyilkosság is erény-számba megy. Amikor a nemzet magasabb érdekeiről van szó. Lehet, hogy jelenleg még bünténynek tekintik egyesek az ilyen eseteket, de a valóságban hősök azok, akik elkövetik azokat. Itt elmondta Zelea Codreanu és Nicolae Totu esetét. Ezt a parazita fajt, a zsidóságot — mondotta a továbbiakban — mindenképpen ki kell innen irtani. Fejlesztél, vagy tüzzel — mindegy. A fő, hogy pusztuljon. Mert a román nemzet létét alapjaiban támadta meg.

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság CLUJ, P. Unirii (volt Mátyás kir.-tér) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

FIÓKJAI: Dej, Dicsosánmartin, Alba-Iulia, Targu-Mures, Oradea és Timisoara. (Dés, Dicsoszentmárton, Gyulafehérvár, Vásárhely, Várad, Temesvár)

Saját tőkéi 145 millió lei

AFFILIÁLT INTÉZETEI: Torda-aranyosmegyei Takarékpénztár Rt. Turda-Torda Alsófehé egyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Odorheiu Székelyudvarhelyen Cristur-Szt.-Keresztur, Szászregényvidéki Takarékpénztár Rt. Reghin-Szászregény és Népbank Rt. Huedin-Bánffyhad, Szamosujvári Hitelbank Rt. Gherla-Szamosujváron.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez! Áruraktárai a vasut mellett.

pár hétig, míg Dánila tényleg megérkezik. A vét-ívet aláírja és rányom egy körbélyegzőt: Constantin G. D. Dánila — Munții Dornei, a kör közepén kampós kereszt.

Ismeretlen...

És tüztek ki újabb és újabb tárgyalásokat és küldtek idézéseket az ország valamennyi rendőrségéhez (miközben Dánila Polyánán tartózkodott és megrendezte világhírűvé vált darabját) s mindenütt azt a stereotíp választ adták, hogy ismeretlen.

A barcănalvi zsidók pedig jöttek a tárgyalásokra, egyszer, kétszer, háromszor, négyszer, míg ki nem tüzték az ötödik tárgyalást: november 29-re.

Ekkor vette kezdetét Szatmáron a borsai per. Dánila látta, milyen szépen laposítják el az ügyet, hogy a végén csak felmentéssel fog végződni az ő máramarosi szereplése, ezért levelet írt barátjának, Stan Teodoraknak, aki grefier a szigeti járásbírószágon s a levélben megírja neki, hogy nagyon köszöni, amiért az új terminust egy szombati napra tüzte ki. Ötödik tárgyalás van kitűzve, a barcănalvi zsidók biztosan nem fognak bejönni egy szombatra a hangulat különben is kedvez neki, ezért úgy határozott, hogy lejön a tárgyalásra.

S ha kérdi valaki: a szigeti járásbírószágon grefierje hogyan lehet Dánila testi-lelki jóbarátja, akkor azzal válaszunk: Ha inspekció közben a járásbíró fiókjában egy antiszemita manifestáció kéziratát találják, miért ne lehetne az ő grefierje a Vasgárda barátja...?

Megbüntetik a barcănalvi zsidókat

Szatmárról, a felmentő verdikt elhangzása után, Constantin Dánila Máramarosszigetre jött. Jól számított: a barcănalvi zsidóknak csak egy része jött be a tárgyalásra, míg Wertzberger Benjámin a hitközségi elnök, aki a feljelentést tette, betegen feküdt otthon, amit később orvosi bizonyítvánnyal igazolt is.

A bíróság — tekintettel arra, hogy a fővádló nem jelent meg — *elejtette a vádat Dánilával szemben és elítélte a barcănalvi zsidókat Dánila költségeinek megtérítésére.* 6000 lejre ítélték a barcănalvi zsidókat, amit 15 nap alatt kötelesek megfizetni végrehajtás terhe mellett.

További részleteket nem mondunk most el. Hogy fellebbezést adtak be a barcănalvi zsidók, hogy kihallgatták a tanukat és az orvost, hogy megesketék őket: mikor feküdt Wertzberger, hány napig, miért nem jöhetett a tárgyalásra, miért ne madta be előbb a fellebbezést az orvosi bizonyítvánnyal.

Tény az, hogy a 6000 lejes költségmegtérítés a törvényszék elé került és a törvényszék ezt az összeget 3800 lejre redukálta. *Az összeget* (tekintettel arra, hogy a barcănalvi zsidóknak nincs annyi pénzü) *a máramarosi hitközségek maguk között összegyűjtötték és a napokban juttatták el Constantin Dánilának.*

Constantin Dánila máramarosi szereplésének ez a poénje. Honorálják a „működését“ és a honorariumot a máramarosi zsidó hitközségek fizetik meg.

Mondtam: nem nagy ügy, egy kis epizód csupán, egy csekélység, egy apróság.

De érdekes és... figyelemreméltó. És ha nem volna olyan feneketlenül elszomorító — még kacagni is lehetne rajta.

Schön Dezső

Mentő csillagok a zsidó éjszakában

Izzák Arnold novellái és elbeszélései

Ára 80 lej

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN.

H

Az UJ KELET

bánsági

Főszerkesztő

Felelős szerkesztő

Bukare

Hátszegi Er

Cikkeink után

megjelölés

— Feláldozta

anya, Newyorki

anyai önfeláldo

irnak. Newjerse

rosban, egy há

évvél ezelőtt

szony fején meg

nem ment, hane

tartási munkáit,

két élelmezhesse

Az özvegyasszon

küzdött és enne

zott, orvoshoz

volt pénze. Néha

rencsétlen asszo

dalmaktól. A ma

asszonyt, ahol r

szerecsétlen eg

balesetnél kopon

orvosok szinte e

ták, hogy az ass

seket át tudta e

reménytelen és a

meikehez, akikér

Hol a boldog

Zsidó kórház

— „A zsidó nép

Világkongresszus

ja meg a bázeli

beszámolóját dr.

előadás helye a

alatti Salom C

15-én, szombat e

szívesen lát a he

Szinkör

a filmszezon

— Börtönbe szá

don és Pangborn

donból jelentik:

Pangborn amerika

ták, mert előhivó

tották, hogy kato

épitményeket elős

— Hatos ur, a

ez a különös bács

zálogházak elleni

dozata lett ennek

egyelőre mint a z

30 napi szabadság

törvényszék csüt

vizsgálóbíró letart

85 éves harcos, a

évet zálogházak el

dumok szerkesztés

nével és királyi

zásával töltötte el

lenné vált. Iliescu

bizonnyult nemes

vasz stratégiai

ősz ellenfelét és a

gatta el, amikor

ősi intranzigenciáj

kozott pénzért ela

hírlik, hetek óta fo

meg ezt a tettener

ja és állítja, hogy

meg őt és ajánlot

lejt hallgatási díj

is állítja, hogy a

sen az ügyészégre

tétbe helyezze a

van, hiszen szom

abban, hogy Hatos

a zálogház ellen, d

megtette utolsó b

ügyeszséges — Ili

utolsó haditette ez

hogy a tragikoméd

ur az ügyészégre

cellájában várja

jobbafordultát.

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
 Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Feláldozta életét gyermekeiért egy anya. Newyorkból jelentik: A lapok az anyai önfeláldozás megható példájáról írják. Newjersey államban, Newark városban, egy három gyermekes anyát egy évvel ezelőtt elűtött egy autó. Az asszony fején megsérült, orvoshoz azonban nem ment, hanem azóta is folytatta háztartási munkáit, sőt, hogy három gyermekét élelmezhesse, még takarítani is járt. Az övegyasszony állandóan fejfájással küzdött és ennek ellenére tovább dolgozott, orvoshoz nem mehetett, mert nem volt pénze. Néhány nappal ezelőtt a szerencsétlen asszony összeesett a nagy fájdalomtól. A mentők kórházba vitték az asszonyt, ahol megállapították, hogy a szerencsétlen egy évvel ezelőtt az autóbalesetnél koponyatörést szenvedett. Az orvosok szinte elképzelhetetlennek tartották, hogy az asszony a szörnyű szenvedéseket át tudta élni. Az asszony állapota reménytelen és aligha térhet vissza gyermekeihez, akikért feláldozta életét.

Hol a boldogság mostanában? Zsidó kórházorsjegy akciójában!

„A zsidó nép jövője a XVII. Cionista Világkongresszus tükrében“ cím alatt tartja meg a bázei kongresszusról szóló beszámolóját dr. Weiszburg Chajim. Az előadás helye a Szentlélek ucca 6. szám alatti Salom Club helyisége és ideje: 15-én, szombat este féltíz. Érdeklődőket szívesen lát a helyicsoport elnöksége.

A zilahi ügyészség a harmadik letartóztatási parancsot adta ki Sava Cornél ellen

Megindult a kiadatási eljárás a Budapesten időző Sava Cornél ügyében

Cluj-Kolozsvár, augusztus 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Hirt adtunk arról, hogy Sava Cornél sziguranca vezérinspektor Budapesten tartózkodik és nem akarja tudomásul venni a kolozsvári törvényszék letartóztatási végzését. Miután a vizsgálóbíró többször is elővezetési parancsot adott ki ellene, de Sava Cornél még mindig Budapesten időzik és súlyos betegségéről szóló orvosi bizonyítványt küldött maga helyett a vizsgálóbíróhoz, most újabb kiadatási eljárást indítottak ügyében. Az első kiadatási eljárást még akkor indította meg a törvényszék, amikor Sava Cornél az egyik jugoszláviai fürdőhelyen állította helyre a feketeszesz vizsgálatok során erősen megrendült egészségi állapotát. Közben azonban Sava Cornél eltávozott Jugoszláviából, még mielőtt a diplomáciai aktusról a jugoszláv hatóságok tudomást szerezhettek volna.

Megindul hát a második kiadatási eljárás most már a magyarországi hatóságoknál. Ugyanakkor belföldön is egyre jobban komplikálódik Sava Cornél helyzete. Kozsváron a törvényszék azért adott ki elővezetési parancsot ellene, mert Sava többször nem jelent meg azon a törvényszéki tárgyaláson, amely hivatalos hatálommal való visszaélés, okirathamítás és súlyos testi sértés címen indult meg ellene Pop Petru volt tisztviselőjének feljelentése nyomán. A vizsgálóbíró a teledi szeszvizsgálat bünlajstroma alapján idézte be őt is, Filimont is. Filimon már második hónapja ül, de Sava Cornél még Budapesten nyaral. A harmadik letartóztatási végzés a zilahi ügyészségtől ered, ahol a szilágynagyfalusi szeszgyárnál, az Uj Keletben már ismertetett 8 napos büntető hadjárat ügyében indították meg Sava ellen a vizsgálatot.

Konstantinápolyban tifuszbajrány dühög. Londonból jelentik: Konstantinápoly két negyedében tifuszbajrány dühög. A megbetegedések igen magas százaléka végződik halállal.

Stimson a francia Rivierára utazott. Londonból jelentik: Stimson befejezte rogarti üdülését s az angol fővárosban át a francia Rivierára utazott, ahonnan vissza fog térni Amerikába.

Egy részeg német orvos autójával halálra gázolt két nőt. Berlinből jelentik: A közelben levő Frose mellett egy orvos gépkocsival bicikliző nők tömegébe szaladt bele. Két nőt halálra gázolt, többen súlyos sebeket szenvedtek, de az orvos ennek ellenére tovább robotgott. Negyedóra múltával, csaknem harminc kilométernyire a gázolás helyétől, sikerült feltartóztatni. Rendőri kihallgatása során kiderült, hogy részeg állapotban vezette az autót.

Hat és félszázalékkal csökkent a drágaság Amerikában. Londonból jelentik: A washingtoni munkaügyi minisztérium közlése szerint a drágaság az Egyesült Államokban az utóbbi hónap folyamán 6 és fél százalékkal csökkent. Az olcsóbbodás élelmiszerekben állott be.

Szinkör Mozgó

Óriási sikerrel folytatja az Ufa első hangos bűnügyi komédiájának bemutatását

AZ ELLOPOTT MADONNA

A Szinkör Mozgó ezt a remek vígjátékot is 10 és 20 lejes helydrakkal mutatja be.

Szinkör Mozgó

Óriási sikerrel folytatja az Ufa első hangos bűnügyi komédiájának bemutatását

Börtönbe szállították Tokióban Hernon és Pangborn amerikai pilótákat. Londonból jelentik: Tokióban Herndon és Pangborn amerikai pilótákat letartóztaták, mert előhívott filmjeikből megállapították, hogy katonai és haditengerészeti építményeket előszeretettel fényképeztek.

Két fiatal leányt és két fiatalembert elégettek Amerikában a banditák. Newyorkból jelentik: A banditák újabb rémtette tartja izgalomban az Egyesült Államok közvéleményét. Michigan államban, Ypsilanti városban, tegnap egy elégett autót találtak az országúton. A teljesen elégett kocsi két egyetemi hallgató megszenesedett holttestét találták két 15-16 éves leány elégett holttestét. A diákok barátai elmondották, hogy az utóbbi időben egyre gyakrabban támadták meg őket az országúton banditák és azt hiszik, hogy most is banditák támadásáról van szó. A két diák a két leányval kiránduláson volt és ekkor támadták meg őket.

Amerikai és ázsiai eszperantisták is beszéltek. A temetőből a kongresszus résztvevői a Zamenhoff uccába mentek, a ház elé, ahol az eszperantó nyelv megalkotója hosszú ideig élt. Ebből az alkalomból emléktáblát lepleztek le, a város képviselőinek jelenlétében.

Hatos ur, a hadifogoly. Hatos ur, ez a különös bácsika, aki élete céljál a zálogházak elleni küzdelmet tüzte ki, áldozata lett ennek az áldatlan harcnak és egylet mint a zálogházak hadifoglya, 30 napi szabadságvesztésre ítéltetett. A törvényszék csütörtökön hagyta jóvá a vizsgálóbíró letartóztatási végzését és a 85 éves harcos, aki életéből legalább 15 évet zálogházak elleni akcióval, memorandumok szerkesztésével, feljelentések örvényével és királyi kérvények megfogalmazásával töltötte el, egylet harképtelenné vált. Iliescu zálogházatüajdonos nem bizonyult nemes ellenfélnek, amikor rabsztratégiai eselfogással léprecsalta ősz ellenfelét és abtan a pillanatban fogatta el, amikor Hatos Florián feladva ősi intranzigenciáját, hajlandónak mutatkozott pénztért eladni élete célját. Amint hírlík, hetek óta folyó tárgyalások előzték meg ezt a tettenerést. Hatos ur fenntartja és állítja, hogy Iliescu környékezte meg őt és ajánlotta fel neki a 800.000 lejt hallgatási díj fejében. Hatos ur azt is állítja, hogy a felvett pénzzel egyenesen az ügyészségre sietett, hogy ott letétbe helyezze a pénzt. Lehet hogy így van, hiszen szombaton állapodtak meg abban, hogy Hatos ur beszűnteti akcióját a zálogház ellen, de azért hétfőn délelőtt megtette utolsó bűnvádi feljelentését az ügyészséges — Iliescu ellen. Ez volt az utolsó haditette ezen a fronton és most, hogy a tragikomédia teljes legyen, Hatos ur az ügyészségi fogház hatos számú cellájában várja a hadszintéri helyzet jobbrafordulását.

A lengyel nagyiparnak háromszázezer dollár értékű rendelést adott a szovjet. Varsóból jelentik: A lengyel nagyipar tárgyaló bizottsága és a szovjet kereskedelmi képviselői között megrendelés feladásra tárgyában megbeszélések folynak. A szovjet eddig 300 ezer dollár értékű megrendelést fel is adott. Most tovább tárgyalnak újabb háromszázezer dollár értékű rendelés feladásáról.

Rejtélyes állatbetegség pusztít Szlovenszkóban. Pozsonyból jelentik: A Felvidéken lovasdandárok loállományát titokzatos kór pusztítja, amelyet az állatorvosok eddig nem ismertek. A hadvezetőségnek emiatt milliós kára támadt. A 11. és 12. hadosztály gyakorlatait le kellett mondani. A polgári lakosság loállományában a kór eddig nem lépett fel.

Zamenhoff-ünnepségek Varsóban. Varsóból jelentik: A varsói zsidó temetőben dr. Ludvig Zamenhoff, az eszperantó nyelv alkotójának sirján emlékünnepet rendeztek, amelyen a krakkói nemzetközi eszperantista kongresszus delegátusai közül körülbelül kétszázan vettek részt. A temető bejáratánál héber üdvözlő feliratok köszöntötték a vendégeket. A sir mellett dr. Zamenhoff egyik leghűségesebb munkatársa, Leo Belmont ügyvéd tartott beszédet. Varsó zsidó hitközsége nevében H. Farbstein, az eszperantó világszövetség nevében Robert Kreutz svájci tanár beszélt. Európa különböző országainak tizenöt képviselője, továbbá

Impozáns módon temették el Törökország nagyrabbiját. Konstantinápolyból jelentik: A nemrégien elhunyt Chaim Bedjarano országos főrabbi temetése impozáns külsőségek között zajlott le. A temetésen tízezer főnyi gyászoló közönség vett részt. A menetben számos külföldi konzult lehetett látni, továbbá a pápai nunciust, a görög patriarchát és Törökország összes hitközségeinek képviselőit. A gyász jelűl a zsidó üzleteket a temetés napján bezárták. A lapok melegen méltányolják a nyolcvanöt éves élt főrabbi érdemeit. Bedjarano tíz nyelven beszélt. Levelező tagja volt Spanyolország, Portugália és Németország tudományos akadémiáinak, továbbá tagja volt a párizsi Földrajzi Társulatnak.

A Nautilus szikratáviratában közölte, hogy útját folytatja észak felé. Wilkins csodálkozásának ad kifejezést afelett, hogy Tromsöben aggdóttak a buvárhajó utasainak sorsáért. A gépeket csak azért állították le, hogy a Nautilus akkumulátorait feltölthessék.

Az Erdélyi Zsidó Diákszegélyző felkéri mindazon hölgyeket és urakat, kik a f. hó 23-án rendezendő kerti ünnepélyvel kapcsolatban tiszteletjegyeket vállaltak eladás céljából, hogy f. hó 15-én este 6-7 óra között az E. Zs. D. Str. Filipescu 6. sz. alatti helyiségében elszámolni szíveskedjenek.

Schmelingnek feléven belül meg kell védeni világbajnoki címét. Newyorkból jelentik: Max Schmelingnek, a német nehézsúlyú bokszolóvilágbajnoknak a Stribling elleni mérkőzés után történt gyors hazatérése a jelek szerint súlyos következményekkel fog jární, Schmeling ugyanis a szeptemberre tervezett Carnera elleni mérkőzését feladta és kijelentette, hogy csak a jövő évben hajlandó küzdeni. Az amerikaiak azonban nem hagyják annyiban az ügyet. A csikágói „National Boxing Association“, amelynek fenhatósága alatt Schmeling Clevelandban mérkőzött, kimondotta, hogy Schmelingnek alkalmazkodnia kell a szabályhoz és világbajnoki címét záros határidőn belül — hat hónap — meg kell védenie. Az előrelátható amerikai szövetség arra az esetre is felkészült, hogy Schmeling nem veti magát alá a határozatnak. Körlevelet küldött szét tagjai között és választ kér, hogy mi történjék akkor, ha Schmeling a kijelölt időn belül nem áll ki. A hangulat amellet szól, hogy Schmeling elleni döntés esetén válogató tornát fognak rendezni, amelynek győztese mérkőzik majd Carnerával.

A proféta gyermek
 Edmond Flog megrázó zsidó regénye
 Ára 100 lej és portó
 KAPHATÓ AZ UJ KELET
 KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

NAPROL-NAPRA

A szentbernáthegyi szerzetesek két rendházukat az Alpesebben felosztják s Asziába költöznek a Meekong és Shaluen folyók forrásvidékére. Költözködésükhöz a római Szentszék már megadta az engedélyt.

A szeszcsempészésért és titkos szeszfőzde üzembn tartásáért 4 évi fogházbüntetéssel és 11 ezer dollár pénzbüntetéssel sújtott Jack Diamond bandita-vezért 15 ezer dollár kaució ellenében a bíróság szabadlábra helyezte. Jack Diamond a bűnperében hozandó jogerős ítéletig szabadlábón marad s így védekezhetik a felbbezési bíróság előtt is.

Kopenhágából jelentik, hogy az északi tengeri úton levő Alfonz spanyol ex-király meglátogatta a kronborgi kastélyt s más történelmi nevezetességek műemlékeket. Este megjelent egy hajón rendezett táncmulatságon s azután a Viceroy of India fedélzetén elutazott a Scodországtól délre eső Bornholm szigetére. Az exkirály szeptemberben a balti utódállamokat is meglátogatja.

A Derniere Heure közli a belga táviradi iroda Steenockerzeleiből szerzett cáfolatát, mely szerint nem felel meg a valóságnak Habsburg Ottó és a III. Victor Emanuel olasz király Mária leányának eljegyzési hire.

A csikágói opera szezonja több, mint egymillió dollár deficitel zárult. Az idei hiány éppen kétszerese az elmúlt évinek. A jövő szezonban az opera vezetősége kénytelen a jegyek átlagárát száz százalékkal felemelni.

Szinkör Mozgó

Szinkör Mozgó

SPORT

Aszombat-vasárnapi kör-
mérkőzések végső
programja

Cluj-Kolozsvár, augusztus 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az augusztus 15-én, szombaton és augusztus 16-án vasárnap Kolozsváron megtartandó szezonnyitó mérkőzések a budapesti Kispest és a nagyváradai NAC kitűnő együtteseinek vendégszereplésével kiváló sportatrakciót ígérnek és alkalmat nyújtanak az erőviszonyok összehasonlítására. Az összes szereplő egyesületek komplett, legerősebb felállításban vesznek részt a körmérkőzésen, amelynek programját a következőképpen állították össze a rendező egyesületek:

Augusztus 15-én, szombaton délután fél három órakor NAC—Románia—Haghibor kombinált, bíró Salvan, határbírók Constantinescu és Petre Huiade. Délután fél öt órakor Kispest—Románia, bíró Milivoi, határbírók Czinczár és Mann Károly.

Augusztus 16-án, vasárnap délután fél három órakor NAC—Románia—Haghibor kombinált, bíró dr. Giurgiu Silviu, határbírók Gross és Chicin. Délután fél öt órakor Kispest—Universitatea, bíró Săliceanu, határbírók Jakobi Ernő és Nagy Lajos.

Nem látszik kizártnak, hogy a szombati és vasárnapi eredmények alapján augusztus 18-án a Kispest és a NAC csapatai exhibícion mérkőzést is játszanak Kolozsváron.

Az Universitatea: Szathmáry, Bulzan, Sfera—Ghilezan, Dobosan, Dávid—Abrudán, Deheleanu, Sepi, Surbasiu, Baciú összeállítású teljes csapatával veszi fel a küzdelmet a Kispest ellen és megerősíti együttesét Szathmáryval, aki legutóbb is szenzációs formában védte a kolozsvári csapatok kapuját a vendégek kitűnő csatársora ellen.

A Kispest csapata egyébként pénteken délután 5 óra 13 perckor a gyorsvonattal érkezik Kolozsvárra és a pályaudvaron a vendégcsapat fogadtatására megjelennek a kerületi sportszövetség és a kolozsvári egyesületek reprezentánsai.

Tíz hatvan méteren felüli gerelydobója van Németországnak. A német gerelydobók nagyszerű javulását mutatja az az összeállítás, melyet az egyik német lap közöl. A lista élén a königsbergi Macser áll 64.24 m.-rel, aki versenyen kívül ugyanakkor 65.19 métert dobott és ezzel a világranglistán is az első között foglal helyet. 2. Weimann 63.95 m. 3. Stoschek 62.21 m. 4. Groszitz 61.92 m. 5. Steingros 61 m. 6. Macke 60.80 m. 7. Vögelin 60.70 m. 8. Barth 60.45 m. 9. Fritsch 60.33 m. 10. Drukler 60.32 m.

A Ferencváros Temesváron. A nagy-névű budapesti proficsapat, a Ferencváros a Ripensia meghívására, vasárnap Temesvárra rándul át, ahol a Ripensia ellen fog mérkőzni.

A NAC turistagárdája a tordai hasadékbán. A Nagyváradai Atlétikai Club turistaosztálya és az Erdélyi Kárpát-Egyesület f. hó 16-án, vasárnap közös turista-találkozót, adnak egymásnak a világhírű tordai hasadéknál. A NAC turistái vasárnap reggel 8 órakor érkeznek és megtekintik a Mátyás szülőházát és az EKE néprajzi muzeumát, ahol az EKE vezetősége fogadja. Ezután Stern Zoltán és Györke Márton turavezetők vezetése alatt a tordai hasadékbba mennek, ahol az előre kiment EKE-turisták fogják várni. Délben 12 órakor a két tábor vezetői között üdvözlő beszédek fognak elhangzani és ezt követően emlékszó csere történik. A Erdélyi Kárpát-Egyesület kéri tagjait, hogy minél számosabban vegyenek részt ezen a turán, ahová autóval és kerék párral fognak menni. Bővebb felvilágosítást az EKE Mátyás házi irodájában lehet kapni. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

a világmárka megóvja Önt a nemibetegségek-től.

KÖZGAZDASÁG

Az ipari és kereskedelmi miniszter sajtóexpozejája Románia ipari-
és kereskedelmi helyzetéről

Az export-lehetőségek fokozását és a belföldi nagyvállalat támogatását tartja legfontosabb tennivalóinak Vasilescu Carpen

Bucuresti-Bukarest, augusztus 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasilescu Carpen ipari és kereskedelmi miniszter csütörtökön a sajtó munkatársai előtt érdekes nyilatkozatot tett, amelyben ismertette programját. Az ipari és kereskedelmi miniszter rámutatott arra, hogy a nemzetközi gazdasági élet válságának az az oka, hogy az egyes államok saját termékeikben fulladnak meg. Romániában aránylag könnyebb a helyzet, mert mindenünk van, ami a belföldi fogyasztáshoz szükséges. Ha nem lennénk agyonterhelve külföldi kötelezettségekkel, Románia sokkal könnyebben viselné el a gazdasági krízis terheit. De a külföldi kötelezettségek arra kötelezik Romániát, hogy aranyat vigyen külföldre és cserében devizát kap. A normális és egészséges állapot az volna, ha Románia nem aranyát, hanem termékeit szállítaná a külföldre.

Vasilescu Carpen nézete szerint az elmúlt ipari és kereskedelmi kormányzatok túlságosan sokat és túlságosan gyorsan dolgoztak. A jelenlegi kormány körültekintő és alapos politikával már is az ország súlyosan érdeklő problémáit oldotta meg. Utal a kormány költség-

vetési politikájára és hangsúlyozza, a gabonaértékesítési törvény, valamint a petróleum-taxák felemelésének üdvös hatását. A jövőre nézve kifejtette a miniszter, hogy módosítani kell az energia törvényt, valamint nagyobb súlyt kell helyezni produktumaink kivitelére. Az eddigi kormányok nem fektettek elég súlyt a petróleumra. Fel fogja állítani azt a petróleum-hivatalt, amelyet elődje tervezett és különös tekintettel lesz a nyers petróleum exportjára. A széntermelést racionalizálni kell. Megbélyegzi azt a politikát, mely külföldről szállította az ipari termékeket és elhanyagolta a belföldi vállalatokat.

A belföldi nagyvállalatokat megrendelésekkel kell alimentálni. Így fogja szanálni a Cugir-Bogsamicea vállalatot is.

A kereskedelem helyzetével foglalkozva, a hitelviszonyok megjavításának szükségességét hangsúlyozta. Tulsoznak tartja a kereskedelmi kamarák számát és ezeket redukálni fogja. A külföldi kereskedelmi politikára is nagyobb súlyt kell fektetni és a kereskedelem reorganizálását is szükségesnek tartja.

Primăria Municipiului Cluj
No. 7479—1931.

Anunț de Licitație

Se aduce la cunoștință generală că la Primăria Municipiului Cluj, înaintea comisiei de licitații se va ținea licitație publică la 3 (trei) Septembrie 1931 ora 11 pentru darea în întreprindere a lucrărilor de repararea cazarmii „Sfântul Gheorghe” proprietatea Primăriei în valoare de Lei 204.063 (două sute patruzeci și șase mii lei).

La licitație vor putea lua parte: toți firmele autorizate.

Ofertele se vor prezenta comisiei în plic închis și sigilat depunând totodată garanția de 3% din valoarea de-

vizului în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul caietului de sarcini se pot vedea la Serviciul Technic în Str. Cogălniceanu No. 4. între orele 11—13.

Cluj, la 10 August 1931.

Președintele Comisiei Interimare a Municipiului Cluj

Primăria Municipiului Cluj
No. 15747—1931.

Publicare de Licitație

Primăria Municipiului Cluj, publică licitație pentru furnizarea materialelor de uzină necesare întreținerii mașinelor și camioanelor sale până la sfârșitul

Senzacțional și ieftin
Senzacțional și ieftin
Senzacțional și ieftin

Adler: Marx, a gondolkodó	Lei 25	Kertész: Nemzetköziség útja	Lei 40
Adler: Alkoholizmus és szakszervezetek	Lei 4	Lasalle: Az alkotmányról	Lei 6
Andersen: A muzikális malac	Lei 7	Lasalle: Munkásprogram	Lei 6
Andrejev: A pince mélyén	Lei 48	Macdonald: Szocializmus és társad. L.	48
Balzac: A lidérc	Lei 20	Marx: Osztályharcok Franciaországban	Lei 48
Barbusse: Jézus	Lei 65	Marx: Bér és profit	Lei 20
Bauer: A szocializmus útja	Lei 6	Marx: Harmadik Napoleon államcsinye	Lei 20
Bernstein: A gazdasági történet alapvonalai	Lei 20	Marx: olgárháboru Franciaországban	20
Bernstein: Mi a szocializmus	Lei 5	Masekincs: A világ népeinek meséiből	Lei 30
Bernstein: Görli tzi pártprogram	Lei 12	Migray: Egy keresztény szociális állam története	Lei 18
Bernstein: Lasalle Ferdinand és jelentősége	Lei 18	„ Az internacionálé története L.	25
Csehov: Kísértetes éjjel	Lei 40	„ Egyház ésmunkáskérdés L.	5
Csehov: Idegenkenyéren	Lei 40	Müller: Marx és szakszervezetek	Lei 15
Csehov: A fekete barát	Lei 40	Multatuli: Max Havelár	Lei 45
Csehov: A koldus	Lei 40	Pach: Társadalmi ember élete	Lei 25
Farkas: Kísértetek	Lei 30	Pargus: Állam, ipar, specializmus	Lei 20
Frensen: A z Anna Holimann el-süljedése	Lei 15	Róka Tóni: Erger-Berger	Lei 35
Gergely: Játszik az ucca	Lei 25	Rubin: Egy szegénydiák feljegyzései	5
Hamsun: Ősi csillagok	Lei 15	Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut	Lei 8
Jászai: Az agitáció	Lei 4	Szemes: Mi az osztályharc	Lei 5
Kasza: Mi az igazság	Lei 5	Webb: Kapitalizmus hanyatlása	Lei 65
Vanczák: Szakszervezeti demokrácia	5		

Kaphatók az „UJ KELET” könyvosztályában

Vidékre utánvétellel, vagy az összeg és a portóköltség (pénz, vagy bélyeg) előzetes beküldése után szállítunk!

tul anului curent, după cum urmează:

- 25.000 litri benzină dens. 735—40 la 15° C.
- 2.000 kgr. ulei regal 000
- 400 kgr. valvolină
- 100 kgr. vaselină
- 150 kgr. petrol
- 220 kgr. ulei special pentru mașini de lux.

Licitatia va avea loc în ziua de 16 Septembrie 1931 ora 11 a. m.

Ofertele se vor înainta Comisiei de licitații a Municipiului Cluj (camera 5 a Primăriei) în plic închis și sigilat, împreună cu garanția de 5% a sumei oferită depusă în numerar sau efecte de stat la mâna Președintelui.

Caietul de sarcini și devizul se pot vedea la biroul Atelierului Central Calea Traian No. 19.

Cluj, la 12 August 1931.

Președintele Comisiei Interimare a Municipiului Cluj

Színház—Mozi

Színház—Mozi

Péntek: Az ellopott Madonna. (Az Uj Kelet szenzációs, legújabb bűnügyi komédiája. Produkció: Bruno Duday. Zene: Hans May. A világhírű Hans Otto első hangosfilmje, a többi szerepekben Edit Edwards, Friedel Harlin, Lequis, Max Adalbert, Paul Henckels. Uj hangos híradó, uj Miki Maus. Helyárak: 10 és 20 lej.)

Szombat: Az ellopott Madonna.

Vasárnap: Az ellopott Madonna.

CORSO-MOZGÓ műsora

Péntek 5, 7 és 9 órakor: Öfensége a szerelem. A legremekesebb filmoperett gyönyörű ének és táncszínekkel. Fő szereplők: Nagy Kató, Greti Teimle, Szőke Szakáll, Halmay Tibor. Műsora előtt: Eredeti Miki-Maus.

Szombat 5, 7 és 9 órakor: Öfensége a szerelem.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Öfensége a szerelem.

Aprohirdetés

Szavanként 4 Lei
Vastagbetűvel 8 Lei
Legkisebb apró. 10 szó 40 Lei
Állástkeresőknek 1 szó 3 Lei
Vastagbetűvel 6 Lei
Csak vasárnapra feladott aprohirdetés 25 százalékkal drágább. Díj előre fizetendő. Csak portobélyeggel ellátott jellegű leveleket továbbítunk.

Valódi és belföldi perzsaszönyegek és ezüstnemű nagyon olcsón eladó. Cím kiadóban.

Schwartz Ignác né kőser vegetárius étel-terme áthelyezve Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárás Szappan uca felől. Olcsó árak!

Nagyváradon teljes ellátásra elfogadott izr. uricsalád középiskolás urleányt fűződszoba- és zongorahaszánálattal. Berge Antalné Oradea, Str. Cantemir (Beőti Ödön ucca) 42., I. 7.

MEGJELENT!
TOLSZTOJ
A 20. SZÁZAD MÉRLEGÉ

doktori tanulmány a liegei egyetem filozófiai fakultásán
Irta: Dr. Stern Ignác

Ára 20 lej

postán küldve 31 lej, mely összeg bélyegben is beküldhető. Megrendelés a szerzőnél Cluj, Str. Albineț és az Uj Kelet könyvosztályában

XIV. ÉVF.
Cluj—Kolozsvár
augusztus
5691 É

Az Uj Kelet

Cikke forrás:

Kézírá megőr:

A garanciabank

Nagyon helyes a betétek szinte a jó uszónak semmi a bizalmának megre a bizalmatlanság a négyeszer erejéig laihasson.

A garanciabank nem is annyira pszichológiai szemnek. Amint hogy a annyira objektív a bizalmának megre a bizalmatlanság a keletlen volt.

A garanciabank a fog csillapítólag hogy néhány hét m szükség erre az in Németországban sz igénybe az alig egy zentbank-ot. Mert o már helyreállt.

A garanciabank a jó uszónak semmi de a viharos tenger azt a lekierőt és b re szüksége van ad tőhőj felbukkan a

A nagy külföld

Ha nálunk valan dolgai körül, ha v dasági életünket, t tasztrófiák zudulna történik ilyenkor n

Szüret a politika saink ilyenkor jön Harci kedvük natá v ehemenen támad ként a kormány bele a szerencsétle lehet, hátbatámad feketitik a külföld hogy az Istenért, n nehézségeken.

Es mi történik. Beszédés választ k gylmesen olvassul a lapok külpolitika konzervatív lord Macdonaldot, a sz köt és egy óraoh ez nem volt udvar társadalmilag ez a érintkezik egymásról tárgyaltak, ne mól is állapotok leküzdésére az ősz fognak és közös en rántani az ország

Pedig hol tart n mienktől? Gyereket

De ez éppen a kú már összefogtak az elhárítására, itt p hogy melyik tudná kat.

Ezért tud Angli uralkodni és ezért is alig-alig kormán

Örökké virág

Amióta ember él beteges nosztalgia valóság illuzióját. minden csalódsán e retne örökké éni. léke és tettei örök. Ez a vágy alakított lánsg fogalmát, e mekbe, ez állította és piramisait, ez é.